

TRACTATUS
IVDICIARIOR-
DINIS IN TRES LI-
BROS DIGESTVS,

QVORVM PRIMVS PROLEGV MENA; AL-
ter causarum merita: Tertius decisoria iudiciorum continet.

Vbi & in singulis iudicij actibus apta & accurata methodo communis iuris or-
dinatio & forensis consuetudinis iudiciorum Austriacorum observatio
coniunguntur & comparantur.

Prefixa est explanatio l. consentaneum, iunct. auth. qui semel. C. quomodo & quando
iudex proferre sententiam debeat presentibus partibus vel altera parte absente.

Subnexa itidem exegesis l. nemo iudex, C. de sentent. & interlocut. omnium iudic.

AVTHORE IOANNE BAPTISTA SCHWARTZEN-
HALER Iuriconsulto, professore Caesareo & in archigymnasio
 Viennensi Imperialis Codicis ordinario.

Addito rerum notabilium inventario.

10
14754

num. 4. cas. 8.
num. 1.

M D

X C I I

FRANCOFVRTI
 Apud Andreae Wecheli heredes,
 Claudium Marnium, & Ioann. Aubrium.

Com. S. Caesarea Maiestatis privilegio.
Coll. Soc. IESV Salm. ex dono Regum.

SERENISSIMO ET INVICTISSIMO PRINCIPI AC DOMINO, D. RVDOLPHO II. ROMANORUM IMPERATORI semper Augusto; Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatia, Schlauiæ Regi; Archiduci Austriæ; Duci Burgundiæ, Styriæ, Carinthiæ, Carniolæ; Marchioni Moraviæ, &c. Comiti Tyrolis, &c. Domino suo clementissimo.

NON me clam est (INVICTISSIME CÆSAR) longa ab hinc annorum intercapedine viros præclara eruditione doctrinaq; ornatos, prudentia maximè iuris perpulchrè instructos, cōsilio rerumq; gerendarum usu cum publicè tum privatim in republica constituenda & amplificanda exercitatisimos, omnem mouisse la-

EXPLICATIO TI-
TULI, SEPTIMI LIBRI
CODICIS IMPERIALIS,

*Quomodo & quando iudex proferre senten-
tiam debeat presentibus partibus, vel
altera parte absente.*

A P O S T I L L Æ.

- 1 Tituli huius utilitas.
- 2 Emphasis particularum *QUOMODO ET QUANDO.*
- 3 De prefectis pratorio cur sic dicti, & quanta illorum auctoritas?
- 4 Triplex tituli inscriptio, triplex eius subiectum arguit.
- 5 Omnis sententia presentibus partibus vel legitime vocatis feren-
da est.
- 6 *Quæ conclusio declaratur, Primò ut sententia ferri possit, altera
parte tantum presente.*
- 7 *Dico, possit. Nam quæ iudicis potestati permittuntur, necessitati iu-
ris nequaquam subiiciuntur.*
- 8 *Quod tamen hic tribus in casibus fallit.*
- 9 *Secundo declaratur, licet partes non sint peremptoriè citata.*
- 10 *Monitio enim iudicis vim & effectum habet edicti peremptori.*
- 11 *Tertiò declaratur, ut sententia ferri possit & vires habeat contra
absentes & ignorantes: nisi querelam illicò, quàm primùm rem
cognouerunt, detulerint.*
- 12 *Nam quæ aliquo absente & ignorante gesta sunt: neq; is intra pra-*

